

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Nikházy László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kárpáti Krisztina jogtanácsos által képviselt Vám-és Pénzügyőrség Észak-alföldi Regionális Parancsnoksága alperes ellen jövedéki ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon 03.P.21.887/2006. számon indított és ugyanezen bíróság 2007. február 14-én kelt 03.P.21.887/2006/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 03.P.21.887/2006/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A 909.200 (kilencszázkilencezer-kettőszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Záhonyi Vámhivatalnál 2006. június 17-én belépésre jelentkezett az F. által vezetett, az A. Bt. tulajdonában lévő ... forgalmi rendszámú autóbusz (továbbiakban autóbusz). Az utasok és a sofőr vámköteles árut nem jelentettek be. Az autóbusz tételes vizsgálata során a gyárilag kialakított csomagtérben elhelyezett táskákból 5070 doboz olyan cigaretta és 21 üveg olyan szeszesital került elő, amelyet a járművön tartózkodók közül senki nem vallott magáénak, ezek az autóbusszal együtt lefoglalásra kerültek.

A vámhatóság eljárása során azt állapította meg, hogy az autóbusz hivatalos tartályán kívül 2 db póttartállyal rendelkezik, amely csővel csatlakozik a gyárilag rendszeresített tartályhoz és zárható csappal működik. Az egyik póttartály a csomagtérből leválasztott helyen, a másik az autóbusz ablakmosó tartályának helyén került beépítésre. A póttartályok összesen 500 liter gázolajat tartalmaztak. Lefoglalásra került a sofőr részére rendszeresített hálófülkéből 1 db 10 literes, 2 db 20 literes kannában 45 liter benzin is.

A Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgálata Intézete (továbbiakban VPVI) megállapította, hogy a lefoglalt gázolaj, továbbá a benzinből 35 liter nem felel meg a magyar szabvány minőségi előírásainak.

Az első fokon eljáró vámhatóság a különféle márkájú, adózás alól elvont cigaretta, 21 üveg adózás alól elvont alkoholtermék szállításával, valamint az 500 liter gázolaj és 45 liter benzin birtoklásával megvalósított jövedéki törvénysértés miatt kötelezte a felperest 15.153.370 Ft jövedéki bírság megfizetésére, és elrendelte az autóbusz elkobzását, egyebekben úgy rendelkezett, hogy a többi jövedéki termék sorsáról a közigazgatási eljárással párhuzamosan folyó büntetőeljárás keretében születik döntés.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 7526/1-2006. számú határozatában az első fokú határozatot helybenhagyta. Az alperes döntését a 2003. évi CXXVII. törvény (továbbiakban Jöt.) 17. § (3) bekezdésében, 114. § (1) bekezdés a) és b) pontjában, 114. § (2) bekezdés b) pontjában és (4) bekezdésében, 121. § (3) bekezdésében foglaltakra alapította. Az alperes határozatát azzal indokolta, hogy mivel az autóbusz a felperes tulajdonát képezi és azt az ellenőrzés során a felperes alkalmazásában álló személy vezette, ezért az adózatlan jövedéki termék szállítása miatt alkalmazandó szankció a felperest terheli. Az autóbuszon jövedéki törvénysértés elkövetését célzó átalakítást végeztek. A felperes nem igazolta, hogy az autóbusz az ellenőrzéskor talált állapotában került volna forgalomba helyezésre. A cigaretta és az alkoholtermék az autóbusz bal hátsó részéből került lefoglalásra, ahol az utasok nem helyeztek el csomagot, és utalt arra is, hogy a lefoglalt gázolaj, cigaretta és alkohol kereskedelmi mennyiségű.

A felperes keresetében a határozatok hatályon kívül helyezését kérte, vitatta azok jogalapját.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaposnak találta, és az alperes határozatát az első fokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, az első fokon eljáró vámhatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Álláspontja szerint: a határozatok megalapozatlanok, a tényállás tisztázatlan volta miatt nem állapítható meg a felperes helytállási kötelezettsége a szállított adózatlan jövedéki termékek tekintetében. Az új eljárásra a megyei bíróság előírta, hogy szakértő bevonásával kell tisztázni az autóbusz üzemanyag-ellátó rendszerének átalakítottságát. A benzinre elkövetett jövedéki törvénysértés tekintetében az elkövetőt kell szankcionálni, ezért a munkáltató nem tehető felelőssé. A cigaretta és alkoholtermékek esetében tisztázni kell a gépjárművezető munkaköri leírását. Ismételten mérlegelni kell a gépkocsivezető és az utasok nyilatkozatát abból a szempontból, hogy hogyan kerültek ezek a termékek az autóbuszba, azaz valóban ismeretlenek-e az elkövetők, akik magatartását a

gépjárművezető tudatosan elősegítette, vagy nem tudhatott a jövedéki termékek elhelyezéséről. Csak a munkakör pontos tisztázása után lehet olyan következtetést levonni, hogy fennáll-e a munkavállaló, vagy a munkáltató felelőssége.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását. Az alperes azzal érvelt, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetve részben téves ténybeli következtetéseket tartalmaz, az érdemi döntés is téves jogértelmezés eredménye, nem felel meg a Jöt. 114. § (1) bekezdés b) pontjában, (2) bekezdés b) pontjában, (4) bekezdésében és 121. § (3) bekezdésében foglaltaknak. Az alperes kifejtette, hogy határozata megalapozott, érdemben is jogszerű döntést tartalmazott, és jogi álláspontjának alátámasztására csatolta a jogerős ítélettel elrendelt új eljárásban beszerzett igazságügyi mérnökszakértői véleményt (továbbiakban vélemény).

A felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. A felperes azzal érvelt, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmébe foglaltak és az ehhez csatolt okiratok nem képezték a jogerős ítélet meghozatalát megelőző eljárás tárgyát, ezért ezekre rendkívüli jogorvoslati kérelem nem alapítható.

A Legfelsőbb Bíróság az alperes felülvizsgálati kérelmét nem találta alaposnak, azonban a jogerős ítélettel elrendelt új eljárás egy része tekintetében álláspontja eltérő az első fokú ítéletben kifejtettekkel szemben a következők szerint:

A rendkívüli jogorvoslati eljárásban nincs helye bizonyítás felvételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek. A Legfelsőbb Bíróság a rendelkezésére álló iratok alapján dönt. Az alapeljárás során fel nem merült, ennél fogva jogerős ítélettel el nem bírált tényre, bizonyítékra, jogcímre a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hivatkozni nem lehet. (Pp. 270. §, 275. § (1) bekezdése, BH 2002. 29., BH 2002.447., BH 2002. 283. EBH 2002. 653.)

A bíróság a közigazgatási határozatot a meghozatalakor hatályban lévő jogszabályok és a közigazgatási eljárás megindításakor fennálló tények alapján vizsgálja felül (Pp. 339/A. §). A bíróság jelen perben hivatalból bizonyítást nem rendelhetett el (Pp. 336/A. § (1) bekezdése).

A perbeli esetben a közigazgatási eljárás hivatalból indult, ennél fogva a közigazgatási szervet az ügy eldöntése szempontjából ügydöntő tények tekintetében terhelte a tényállás tisztázási és megállapítási kötelezettség. A felperes vitatta a tényállást, azonban az első fokú eljárás során perben tartott tárgyaláson nem

jelent meg, az általa előadottak valóságának bizonyítására indítványt nem terjesztett elő. Ennél fogva az első fokú bíróságnak nem volt módja és lehetősége, hogy meggyőződjön arról, a tartályok, amelyekből a nem szabványszerű, adózatlan jövedéki termékek lefoglalásra kerültek, gyárilag kialakítottak minősülnek-e vagy sem. A Legfelsőbb Bíróság pedig az alperes által csatolt vélemény megállapításait nem vehette figyelembe, mivel ez a rendkívüli jogorvoslati eljárást megelőző eljárásban nem állt rendelkezésre.

Helytállóan utalt az első fokú bíróság arra is, hogy nem állnak rendelkezésre igazolt adatok arra vonatkozóan, hogy az autóbussznak a felperes volt-e a tulajdonosa, illetve az üzembentartója, szállítója. Rámutat ugyanakkor e körben a Legfelsőbb Bíróság arra is, hogy a felperes sem ajánlott fel bizonyítást az autóbussz tulajdonosára, használójára, a fuvarozó illetve szállító személyére és az autóbussz gyári kialakítású voltára vonatkozó állításainak alátámasztására.

Az első fokú bíróság tehát helyesen állapította meg a tényállás felderítetlen voltát, megalapozottan és jogszerűen rendelte el az új eljárás lefolytatását.

Az új eljárásban az alperest a jogvita eldöntése szempontjából releváns tények tekintetében terheli a tényállás tisztázási és bizonyítási kötelezettség a határozata által megjelölt valamennyi adózatlan jövedéki termék tekintetében. E körben pedig - az új eljárásra nézve - rámutat a Legfelsőbb Bíróság a következőkre:

A Jöt. 114. § szerinti szabályozás értelmében egy adott jövedéki termékre nézve több jogellenes magatartás is megvalósítható (szállítás, birtoklás, értékesítés, stb.), így a jövedéki bírság több személy terhére is előírható. Adózatlan jövedéki termék szállítása és/vagy birtoklása miatt - ha a vizsgált tényállás ezt megalapozza - külön-külön is van lehetőség bírság kiszabására, és a Jöt. az objektív felelősség talaján áll. A jogvita eldöntésére irányadó jogszabályi rendelkezéseket a Jöt. 17. § (3) bekezdése, 114. § (1) bekezdés b) pontja, (2) bekezdés b) pontja, (4) bekezdése, 121. § (3) bekezdése tartalmazza. A munkáltató mögöttes felelősségét a Jöt. egyértelműen szabályozza, és nem teszi lehetővé olyan tudati elemek vizsgálatát, amelyekre a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet utal.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet az új eljárásra vonatkozó indokolás részbeni megváltoztatásával a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó rendelkezés az 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésében és a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltakon alapul.

Budapest, 2008. április 3.

Dr. Madarász Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Dr. Danziger Éva sk. bíró